

SPA-Nieuws • Maart 2022 • Editie 1107

Senioren Politie Amsterdam

*'Oude Amsterdamse
politiehelm in bezit van de
SPA. De helm is te
bezichtigen in een vitrine
van het SPA-Honk.'*

Conceptrealisatie:
Ter Hoeve Media

Vormgeving:
Charity Arents

DTP & Advertentieopmaak:
Charity Arents

Ter Hoeve Media

IJsselburcht 3
6825 BS Arnhem
026 - 410 01 40
info@terhoevemedia.nl
www.terhoevemedia.nl

Algemene voorwaarden

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door foto-kopieën, opname of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgever en auteurs verklaren dat deze uitgave op zorgvuldige wijze en naar beste weten is samengesteld, evenwel kunnen uitgever en auteurs op geen enkele wijze instaan voor de juistheid of volledigheid van de informatie. Uitgever en auteurs aanvaarden dan ook geen enkele aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die gevolg is van handelingen en/of beslissingen die gebaseerd zijn op bedoelde informatie. Gebruikers van deze uitgave wordt met nadruk aangeraden deze informatie niet geïsoleerd te gebruiken, maar af te gaan op hun professionele kennis en ervaring en de te gebruiken informatie te controleren.

BESTUUR SPA

Beschermheer: Frank Paauw, hoofdcommissaris van Politie, Chef Eenheid Amsterdam
Ereleden: C.L. Gorissen, G.A. v.d. Erve - **Lid van verdienste:** D. Brouwer

Voorzitter
Joop Reder
voorzitter@spa-amsterdam.nl
06 54 66 61 96 / 020 619 54 91

Secretaris
Rob Heida
secretaris@spa-amsterdam.nl
06 42 09 36 75 / 020 695 20 84

Penningmeester - Ilona Stap
penningmeester@spa-amsterdam.nl
Redactiecommissie
075 684 40 96

Ledensecretaris
Frank van den Berg
ledensecretaris@spa-amsterdam.nl
020 667 01 82

Sociale contacten
Arie Broekhoff
sociale-contacten@spa-amsterdam.nl
034 626 44 46

SPA webmaster & Algemeen adviseur
Han Varkevisser
webmaster@spa-amsterdam.nl
06 51 79 76 94

Commissielid evenementen
Fred Hoedeman
evenementen@spa-amsterdam.nl

Commissielid evenementen
Bertus Swaager
06 46 29 67 77

Redactiecommissie
Pieter Pistor
eindredacteur@spa-amsterdam.nl
06 24 58 98 20

Ondersteuning beheer
Hans Meijlink

Juridisch adviseur
Rob Meerman

Spa web-redacteur
Bert Lustig
webredacteur@spa-amsterdam.nl

Opleidingen in Suriname Deel 8

SENIOREN POLITIE AMSTERDAM

WWW.SPA-AMSTERDAM.NL

Verhalen van een diender

16

Verhalen van...?

23

Feuille -Ton 4

DE COVERFOTO

Op de coverfoto ziet u een oude Amsterdamse politiehelm. De helm werd in bezit gesteld van het bestuur van de SPA, maar moest gerestaureerd worden. Ons helaas veel te vroeg overleden Spa-lid Koos Wiegertjes ontfermde zich over dit project en het resultaat ziet u op de coverfoto. De helm is te bezichtigen in een vitrine van het SPA-honk.

ACTIVITEITEN- EN EVENEMENTENKALENDER 2021-2022

DAG	DATUM	ACTIVITEIT	TIJD	LOCATIE
Zaterdag	09-04-2022	Paasklaverjassen	13:00 uur	SPA-Honk
Dinsdag	19-04-2022	Bingo	13:00 uur	SPA-Honk
Dinsdag	26-04-2022	Algemene Ledenvergadering	13:00 uur	SPA-Honk
Zaterdag	14-05-2022	Italiaanse Middag	15:30 uur	SPA-Honk
Dinsdag	17-05-2022	Klaverjassen	13:00 uur	SPA-Honk
Zaterdag	11-06-2022	35-jarig bestaan SPA	08:30 uur	PTO
Dinsdag	20-09-2022	Klaverjassen	13:00 uur	SPA-Honk
Zaterdag	1 t/m 5-10-2022	Najaarsreis Bistein	info volgt	info volgt
Dinsdag	18-10-2022	Bingo	13:00 uur	SPA-Honk
Dinsdag	15-11-2022	Klaverjassen	13:00 uur	SPA-Honk

NB. Klaverjas en Bingo zijn steeds op de 3e dinsdag van de maand. Klaverjassen in de oneven maanden en bingo in de even maanden. SPA Honk bereikbaar met GVB Bus lijn 41 halte Plataanstraat (voor de deur SPA Honk).

Let op: nieuw telefoonnummer: 06 - 18 62 24 02

SPA-honk | Rijksstraatweg 56 | 1115 AT Duivendrecht | Bankrelatie:
NL 89 INGB 0000451020 | t.n.v. Senioren Politie Amsterdam

VOORWOORD

van de voorzitter

Starend naar de einder.

Een nieuw jaar ligt voor ons. Een nieuwe regering is inmiddels aangetreden. Het kabinet Rutte IV gaat waarschijnlijk bakken geld uitgeven aan klimaat- en stikstofproblematiek. Voor het verlagen van de lasten van de burgers heeft deze coalitie vooralsnog nauwelijks oog. Dat vertaalt zich momenteel in uiterst magere koopkrachtplaatjes. De gepensioneerden zijn al helemaal de klos. Ons pensioen stagneert al jaren. Volgens de berekening van het Centraal Planbureau valt er voor ons geen plus te verwachten en de gemiddelde kopkracht zal in de komende drie jaar verder achteruitkachelen. Geen fraai financieel vooruitzicht dus.

Op het moment van dit schrijven is niets zeker. Het is staren naar de einder; wat zit er achter de horizon en hoe zal het gaan met het opheffen van de coronamaatregelen? Binnen onze groep zullen wij voorzichtig moeten zijn om besmetting en ziekte te voorkomen, maar ook de kracht vinden om in alle beperkingen geestelijk en lichamelijk overeind te blijven. Daarom staar ik zo nu en dan naar de einder: daar ligt de hoop op betere tijden.

Met verontwaardiging en afschuw heb ik de laatste tijd naar beelden gekeken over de agressie van verschillende groeperingen in de richting van onze executieve collega's. Het liep alle spuigaten uit en collega's waren zelfs genoodzaakt om naar het vuurwapen te grijpen, ter noodzakelijke verdediging van het eigen lijf. Met demonstreren had dit niets meer te maken. Pure vernielzucht en men was er op uit om een complete chaos te veroorzaken. Schandalig, een ander woord kan ik er niet voor vinden.

Vorig jaar bestond de SPA 35-jaar en om dit te vieren had onze evenementencommissie een prachtige dag voor u in petto, maar "corona" gooide roet in het eten en wij moesten de feestelijkheden noodzakelijkerwijs uitstellen. Maar van uitstel komt geen afstel. Dit jaar, om precies te zijn op 11 juni, gaan wij op herhaling. In dit nummer van het SPA-nieuws vindt u een aankondiging voor een feestelijke dag. Ik beveel u dat van harte aan.

Laat ik eindigen met een hoopvolle verwachting. Na regen komt zonneschijn, dus starend naar de einder verwacht ik binnen afzienbare tijd weer een springlevende vereniging, met een jaar vol activiteiten.

Joop Rueder

JAARLIJKSE ALGEMENE LEDENVERGADERING S.P.A.

Dinsdag 26 april 2022 | Aanvang 13.00 uur | SPA-honk Rijksweg 56 | 1115 AT Duivendrecht

AGENDA.

1. Opening
2. Vaststellen agenda
3. Notulen Algemene Ledenvergadering d.d. 5 oktober 2021
4. Ingekomen stukken
5. Verslag secretaris
6. Verslag ledensecretaris
7. Verslag penningmeester
8. Verslag kascommissie

Pauze

9. Voorstellen
10. Beleid bestuur
11. Verkiezing bestuur
12. Verkiezing Kascommissie
13. Rondvraag
14. Sluiting

TOELICHTING.

T.a.v. de punten 3, 5;

De agenda, notulen, het verslag van de secretaris liggen vanaf dinsdag 12 april 2022 ter inzage in het SPA-honk.

T.a.v. 9;

Voorstellen kunnen tot 12 april 2022 bij het bestuur worden ingediend.

T.a.v. 11;

Aan de beurt van aftreden zijn de bestuursleden Arie Broekhoff, sociale contacten, Frank v.d. Berg, ledensecretaris en Rob Heida, secretaris. De aftredende bestuursleden stellen zich herkiesbaar.

Kandidaten voor een bestuursfunctie kunnen zich tot uiterlijk **12 april 2022** opgeven bij het secretariaat van de SPA. ■

ITALIAANSE MIDDAG

Van de evenementencommissie Fred Hoedeman & Bert Swaager.

Na de versoepelingen van het RIVM en de vaccinatie van het merendeel van onze leden, kunnen wij weer voorzichtig starten met het organiseren van kleinschalige evenementen. Vorig jaar organiseerden wij voor u een Italiaanse middag in ons SPA-honk, die klonk als een klok. Ook dit jaar organiseren wij zo'n middag en wel op 14 mei 2022, aanvang 15.00 uur.

Wat kunt u verwachten?

Antipasto Speciale (combinatie van Italiaanse voorgerechten gepresenteerd met brood en olie); Pizzapunten van de chef met een variatie aan smaken; Pasta van de chef om samen te delen; Salade caprese; Picante gehaktballetjes in tomatensaus; Drumsticks met Italiaanse kruiden; Knoflookgarnaaltjes uit de oven; Kiphaasjes met gorgonsolasaus; Panna Cotta. Uiteraard wordt bovenstaande omlijst met bier, wijn en frisdrank.

Om deel te nemen stort u **€17,50** op rekeningnummer **NL89 INGB 0000 4510 20** t.n.v. **Senioren Politie Amsterdam**, o.v.v. 'Italiaanse Middag' en het aantal personen. Introducees betalen **€20,-**. Mochten er nog speciale wensen zijn (bv diëten) vermeld dat dan bij uw boeking. Het Italiaanse eten wordt verzorgd door **"Incontro Italiaanse keuken"** uit Hoorn. Wacht niet te lang met inschrijven, want wij denken dat de belangstelling erg groot is. ■

PAASKLAVERJASSEN

In de planning van onze activiteiten staat opgenomen een Paasklaverjasmiddag op zaterdagmiddag **9 april 2022**. Deze klaverjasdrive is toegankelijk voor leden en introducées en vindt plaats in het SPA-Honk. In verband met de beperkte capaciteit vragen wij aan diegenen, die zeker willen zijn van een plaats, zich uiterlijk voor **3 april 2022** middels e-mail op te geven. Inloop is **vanaf 12:30 uur**, de klaverjasdrive begint om **13.00 uur**. De kosten van deelname bedragen **€5,-** per persoon (exclusief consumpties), te voldoen bij binnenkomst. De prijzen zijn Paasgerelateerd. Aanmelden kan via een mail aan secretaris@spa-amsterdam.nl. Heeft u zich inmiddels mondeling opgegeven, dan hoeft u dit hier niet meer te doen. ■

35-JARIG BESTAAN SPA

Dagtocht Biesbosch

Fred Hoedeman & Bert Swaager

Vorig jaar bestond de SPA 35 jaar. Dat zal de meesten van u niet zijn ontgaan. Maar de Coronapandemie zorgde ervoor dat wij dit niet met elkaar konden vieren.

De evenementencommissie heeft in overleg met het bestuur niet stilgezeten. In de afgelopen periode heeft zij een volledig verzorgde dag georganiseerd om het 35-jarig bestaan van onze vereniging alsnog te vieren. Kortweg zal dit heugelijke feit inhouden dat u, wanneer u zich hebt aangemeld, op **11 juni 2022** om **08:30 uur** ontvangen wordt op het **PTO** met koffie en een gebakje.

Hierna wordt u door twee illusionisten verrast en vermaakt. Na deze act staan de touringcars voor u klaar en brengen u naar Drimmelen. Daar aangekomen gaat u aan boord van Partyschip **“De Zilvermeeuw”**. Tijdens de vaartocht wordt de lunch geserveerd.

Dit programmaonderdeel ziet er als volgt uit:

- 11.45 uur: Inschepen aan boord van de Zilvermeeuw
- 12.00 uur: Een uitgebreide lunch staat voor u klaar.
- Tijdens de lunch maakt u een rondvaart door de Biesbosch. Tijdens deze rondvaart wordt live muziek verzorgd.
- 14.30 uur: Aanmeren in Dordrecht voor een vrije stop.
- 16.00 uur: De vaartocht wordt vervolgd, waarbij de bemanning zorgt voor drankjes naar keuze, een gemengde tafelgarnituur van gemengde noten, zoute koekjes, stukjes kaas, worst en olijven.
- 17.30 uur: Op tafel staat een koud/warm buffet met aansluitend een dessertbuffet.
- 20.30 uur: Aanmeren in Drimmelen, in rustige sfeer wordt overgegaan tot ontschepen en instappen in de klaarstaande touringcars.
- 22.00 uur: Aankomst op het PTO

Wij hopen onze leden hiermee een mooi programma te bieden. Voor deze dagtocht vraagt het bestuur een eigen bijdrage van **€15,- per persoon** te storten op de **SPA bankrekening**.

NB.

In beginsel is deze feestelijke dagtocht bestemd voor onze leden en hun partner. In beperkte mate staat het bestuur toe dat voor noodzakelijke hulp een begeleider als introducté meegaat. Mocht u een begeleider (niet zijnde uw partner) mee willen nemen, stuur dan svp een e-mail naar penningmeester@spa-amsterdam.nl waarin u deze persoon aanmeldt, voorzien van een korte omschrijving van de reden hiervoor.

U kunt zich aanmelden door betaling per bank op **NL 89 INGB 0000 4510 20** t.a.v. **Senioren Politie Amsterdam**, onder vermelding van **Dagtocht Biesbosch**, het aantal personen en uw e-mailadres. Indien er speciale wensen zijn ten aanzien van het eten (bv. diëten), vermeldt dit dan bij uw boeking. Wacht svp niet te lang met aanmelden; wij hebben voor ca. 250 personen aan capaciteit en **VOL=VOL**.

Extra informatie.

De lunch bestaat uit:

- Kopje groentesoep vanaf het buffet
- Verschillende broodsoorten: o.a. wit, volkoren, harde en zachte minibroodjes
- Krentenbrood en cake
- Carpaccio van ossenhaas met parmazaan, pijnboompitten, notensla en Italiaanse dressing
- Getrancheerde gerookte zalm met kappertjes en rode ui
- Assorti van fijne vleeswaren en diverse soorten kaas
- Frisse groene salade met garnituur
- Boeren eiersalade
- Tonijnsalade
- Authentieke rundvleessalade
- Kroketteren
- Ambachtelijke gehaktballetjes in jus
- Vers fruit
- Jus d'orange, koffie, thee en melk

Het buffet:

- Samenstelling koud buffet:
- Gegarneerde carpaccio van ossenhaas
- Assorti van buitenlandse ham- en kaassoorten
- Authentieke rundvleessalade, ambachtelijke aardappelsalade
- Plateau van gerookte vis met o.a. zalm, makreel en forelfilet
- Gebakken scampi's gemarineerd in rode pesto
- Carpaccio van zalm met kappertjes, dille, citroen en rode ui
- Hollandse garnalen met huisgemaakte whisky- cocktailsaus
- Frisse groene salade met garnituur
- Salade Caprese
- Diverse broodsoorten
- Kruidenboter en roomboter

Samenstelling warm buffet:

- Oosterse kip in ketjapsaus met groente
- Boef Stroganoff, runderlende met ui, paprika en paddenstoelen
- Op de huid gebakken vis met diverse groenten
- Bourgondische rib in rode portsaus
- Sukade van Duroc varken
- Geurige rozemarijnaardappeltjes met zeezout
- Kleurrijke groentemix
- Rijst met groenten

Dessertbuffet:

- IJs
- Bavarois in diverse smaken
- Dessertgebakjes
- Slagroomsoesjes
- Verse fruitsalade
- Advocaat- en chocoladesaus
- Slagroom ■

NAJAARSREIS NAAR HET SAUERLAND

Hotel Bilstein

De evenementencommissie organiseert van 1 t/m 5 oktober 2022 een najaar reis naar Hotel Bilstein in het Sauerland. Velen van u zullen zeggen... Ja, daar zijn we al geweest. Natuurlijk is dat bekend bij de evenementencommissie, maar op veler verzoek wordt deze reis opnieuw georganiseerd. Vele van u hebben aan die reis, die wij op 6 november 2015 voor u organiseerden, hele plezierige herinneringen.

Wat kunt u verwachten van deze reis?

U krijgt vier overnachtingen. Eenpersoonskamers worden niet in prijs verhoogd. Viermaal een luxe ontbijtbuffet, viermaal een heerlijk driegangendiner of buffet. Viermaal een warme lunch of lunchpakket. Dagelijks gratis drankjes tussen 17.00 en 24.00 uur, gratis gebruik van zwembad, sauna, internet etc. etc. Gratis een mooie dagtochten door het Sauerland per luxe touringcar, bestuurd door Cor Labots, eigenlijk onze privéchauffeur. Deze reis wordt u aangeboden voor **€295,-, p.p.** In verband met de reservering van het hotel dienen wij voor **15 augustus 2022** de reis vast te leggen. Geef u op voor **15 augustus 2022**. Betalen is inschrijven. Maak het bedrag van **€295,-, p.p.** over naar rekeningnummer **NL89 INGB 0000 4510 20**, t.n.v. **Senioren Politie Amsterdam**. Denk aan uw reis- en annuleringsverzekering! ■

Fred Hoedeman & Bertus Swaager (evenementencommissie)

OPLEIDINGEN IN SURINAME

DEEL 8 JooP van Heuveln

's Avonds omstreeks 21.00 uur gaan we met een klein gezelschap en een gids van Stinasu (Stichting Natuurbehoud Suriname) op zoek naar schildpadden. Het strand is officieel verboden terrein, maar per jaar mogen er een gelimiteerd aantal toeristen het gebied betreden. De gids is een lokale bewoner en aangesteld als natuurbeschermers, specifiek om te voorkomen dat er schildpadeieren worden geraapt. Op de Centrale Markt te Paramaribo brengen die eieren een hoop geld op. In de periodes dat ik in Suriname verblijf wordt er in de kranten diverse malen bericht dat er personen zijn aangehouden in het bezit van geraapte eieren. Het zijn steeds werknemers van Stinasu. We volgen het strand in noordelijke richting. Er zit niet echt een systeem in, maar je weet nooit of en al helemaal niet waar er een schildpad opduikt. De maand februari is eigenlijk te vroeg. Er is een kans, maar die is klein. De gids vraagt ons zo stil mogelijk te zijn en zo weinig mogelijk licht te gebruiken. Schildpadden zijn schrikachtig en keren bij onraad terug naar zee en proberen het de volgende avond opnieuw.

Als ze echter bezig zijn een nest te maken en zij daarin de eieren leggen zijn ze in een soort trans en laten ze zich niet meer storen, ook al sta je er mee tien man omheen. Na een flinke wandeling keren we terug. De stukken strand aan de Surinaamse kust zijn in vergelijking in Nederland klein en worden onderbroken door grote stukken moerasgebied en mangrovebossen. Op de terugweg hebben we ons al verzoend met het idee dat het niets wordt vanavond, maar dan zien we een vers spoor van af de zee richting groen. De schildpad moet nadat wij de plek zijn gepasseerd uit zee zijn gekomen en is nu bezig met zijn achterpoten een soort pijp in het zand te graven. In een grote kring staan we om het beest heen. Het is een Green Turtle, lokale naam 'Krape', met een lengte van één meter. Per jaar zijn er aan de Surinaamse kust 5000 legsels van deze imposante verschijning. Het graven is voor het beest zo vermoeiend dat hij soms even stopt, rust neemt en na een korte periode weer doorgraft. Zij hijgt daarbij als een rokende werkman met bronchitis.

Een schildpad legt tussen de 100 en 120 eieren en is er ruim een uur mee bezig. Wij kunnen rustig foto's nemen want het beest laat zich niet storen. Als de eieren gelegd zijn begint de schildpad zijn nest te verstoppert. Dit duurt ook nog een poosje en al heb je er met je neus opgestaan als zij klaar is weet je echt niet meer waar het nest is. Een paar vierkante meters zijn omgeploegd en dan begint de tocht terug naar zee. Ook dit gaat in etappes en eindelijk verdwijnt ze in de golven. Het geheel duurt bij elkaar een paar uur en ik ben erbij gaan zitten. Niet verstandig blijkt later. Ik zit onder de zandvlooien en het jeukt als de p... De enige remedie is douchen of gaan zwemmen. Maar een douche is niet voorhanden en in het donker gaan zwemmen, lijkt me geen goed idee. Er is geen lichtje in de omtrek waarop je je zou kunnen oriënteren. Na de bijzondere ervaring die avond volgt een slechte nacht.

Ik kan niet in slaap komen van de jeuk en bij het ochtendkrieken besluit ik toch maar eerst een duik in de Atlantische Oceaan te nemen. Het strand is verlaten op een paar aasgieren na die een karkas van een dode schildpad hebben aangetroffen en er een feestmaaltijd van maken. Het is een groot probleem aan het worden. Veel schildpadden raken verstrikt in netten van vissers en verdrinken uiteindelijk. Na de vroege zwempartij keer ik terug naar het resort waar Wanna bezig is een stevig ontbijt te maken met gebakken spek en eieren. Een grote pot thee en koffie staan al klaar. Kort na mij komt onze mannelijke reisgenoot ook binnen. Hij vertelt dat hij vanmorgen vroeg is opgestaan en misschien wel honderden foto's van de omgeving heeft gemaakt. Hij is wat loslippiger dan de eerste dag en hij vertelt dat zo gauw hij in Nederland is hij doorreist naar Indonesië om daar de as van zijn overleden vrouw in het water van de Indische oceaan te verspreiden. We weten nu dat hij weduwnaar is, maar hij blijft vaag over zijn werkzaamheden. Iets over veiligheid en daar blijft het bij.

De beloofde foto's zendt hij ons op tijd toe. Na het stevige ontbijt wordt het tijd om de weinige bagage te pakken en nemen we afscheid van de beheerders en stappen we in de boot en varen we op het water van de Atlantische oceaan richting Marowijnerivier. De eerste stop die ochtend is bij de dorpjes Christiaankondre en Lamgamankondre. Het zijn echt twee dorpjes, maar voor een buitenstaander is het onmogelijk het verschil te zien. Het verhaal gaat dat het vroeger één dorp was, maar na een ruzie tussen twee broers is er een scheiding ontstaan en dat heeft het dorp verdeeld. Zoals je ook niet kan zien waar de grens van de dorpen is, zo is het ook bijna onmogelijk te zien waar het erf rondom de houten woninkjes begint en eindigt. Toch worden we door Wanna er steeds op gewezen de privacy van de dorpingen te respecteren. Als eerste bezoeken we het vrouwenhuis. Een lang pand vlak bij het water en er liggen honderden snuisterijen volksvlijt te koop, gemaakt door de vrouwen van de dorpen en het geld dat zij er mee verdienen is voor hen.

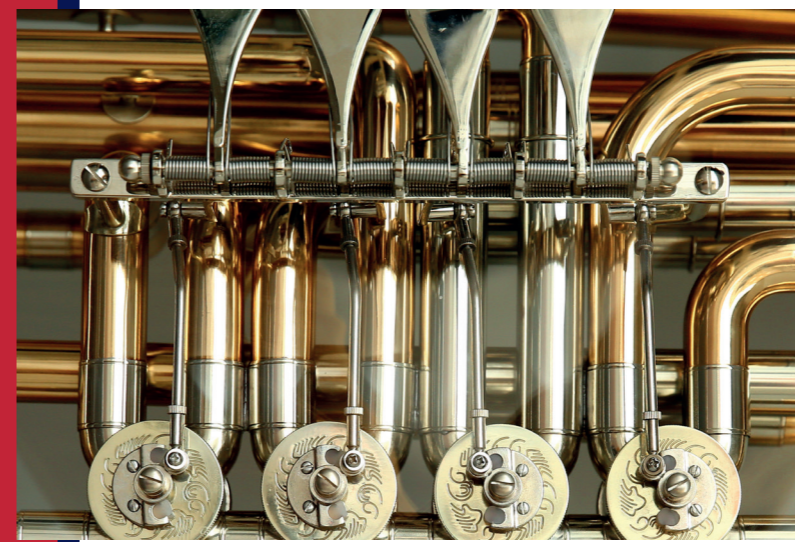
Aan elk object hangt een label met de prijs en de naam van degene die het gemaakt heeft. Wanneer je iets gekocht en betaald hebt, wordt in een schoolschrift door een van de vrouwen die die dag dienst heeft het voorwerp beschreven, de prijs die is betaald, maar ook belangrijk degene die het gemaakt heeft. Vooral onze vrouwen zijn niet weg te slaan van de prachtige inheemse sieraden. Later zal ik nog vaak terugkomen en koop daar dan een beeldje van een kleine schildpad die zijn ei verlaat. Geheel van klei en beschilderd. Leuke souvenirs om weg te geven en een leuke herinnering aan het bezoek aan het schildpaddenavontuur. We bezoeken in het dorpje verder de school, de polikliniek en een heus radiostation dat dagelijks een uitzending verzorgt. Bij bijna elk hutje of huisje hangt een zangvogel. Rondom de huisjes staan cashewbomen. ➔

De noten groeien aan wat je het best kan omschrijven als een appel, in ieder geval de grote en de kleuren, daaraan hangt een aanhangsel, de noot. Deze kan je alleen eten nadat deze gebrand is, anders is hij zwaar giftig. Volgens de gids tref je cashewbomen voornamelijk aan in de woongebieden van inheemsen. De oorspronkelijke bewoners van Suriname. Het is opmerkelijk dat de bewoners van deze originele dorpjes in verschillende tijden leven. De vrouwen hebben een kostgrondje en er wordt vis gevangen in de rivier. Kinderen gaan naar school en een keer per week is de polikliniek bezet door een wijkverpleegkundige. De eerste medische hulppost is op ruim een uur varen naar Albina of de rivier oversteken naar Frans Guyana, de stad Saint Laurent de Maroni. Toch zijn zij schijnbaar gelukkig en zijn vriendelijk naar de toeristen die hun dorpen bezoeken. Bij de school worden we opgewacht door de directrice, die ons probeert te verleiden overbodig schoolmateriaal uit Nederland, en dan vooral leesboeken voor haar kinderen naar haar te zenden. Zij toont ons de klassen en daar treffen we net als op het politieopleidingscentrum een allegaartje van schoolmeubilair aan waarvan het meeste nog stuk is ook.

Het positieve is natuurlijk dat de kinderen wel lessen volgen. Daarnaast is het landelijk een groot probleem om in de dorpen in geheel Suriname goede leerkrachten te krijgen. Ver weg van de bewoonde wereld en primitief. Zonder elektriciteit, geen sociale contacten, geen internet en ga zo maar door. Veel stagiaires uit Nederland en België vullen de opgevallende gaten. In de loop van mijn verblijf in Suriname zal ik diverse malen in het binnenland hen tegenkomen en een praatje met ze maken. Verder zijn alle studenten van de Surinaamse Pabo in Paramaribo na het halen van het diploma verplicht een jaar les te geven in het binnenland. Dit is een voorwaarde om in een van de grotere steden op een school als docent te worden aangenomen. Een enkeling blijft in het binnenland hangen, maar de meeste keren toch weer terug na het verplichte jaar naar de stad. Na het bezoek aan de dorpen varen we verder richting Albina, waar het busje dat ons terug zal brengen naar Paramaribo ons al staat op te wachten. De eerste stop hebben we weer bij de brug van Stolkertsijverbrug. Zoals eerder vermeld kan je daar gebruik maken van het toilet en is er een kampje waar je in de schaduw je benen kan strekken en iets eten en drinken. En Frans deelt zijn lekkernijen opnieuw met de bijna tamme ara.

De volgende dag is alles weer normaal en staan Frans en ik voor de klas en zijn nieuwsgierig of de cursisten het huiswerk hebben gedaan. Ook deze politiemensen draaien vaak naast de opleiding nog een dubbele dienst. Een aantal zijn leidinggevende van een bureau of van een recherche-eenheid en voordat de opleiding begint zijn zij vaak al een paar uur aan het werk om de taken voor die dag door te spreken met hun middenkader. Om toch aan de werkuren te komen werken zij tijdens de opleiding in de weekenden. Leidinggevend in Suriname kijken persoonlijk elk proces-verbaal door voordat het wordt doorgestuurd naar justitie. Bij een recherche-eenheid is het normaal dat de tweede man of vrouw eigenlijk niets anders doet. Frans en ik maken ons wel zorgen om het niveau van de cursisten. Dit loopt erg uiteen. Dit komt door het systeem dat je per jaargang je mensen bevordert zonder dat je kijkt naar kwaliteit. Een voorbeeld zonder iemand te beschadigen: In een van de opleidingen zit een inspecteur derde klas. Hij is pas bevordert. Echter vanaf dat hij bij het KPS in dienst is, is hij geplaatst bij de harmonie van het korps. ➔

Heeft bijna tot geen politie-ervaring, maar moet wel HOvJ worden. Extra hard werken denk je dan. Maar de beste man speelt de tuba en dat doet hij al ruim twintig jaar. Als extra handicap is hij door het getetter van de tuba stokdoof en zit dus de hele dag als een verwaasde om zich heen te kijken. Als ik hen vraag iets op te schrijven heeft hij het niet gehoord en als hij ziet dat iedereen gaat schrijven begint hij ook iets neer te zetten op papier. Hij wil niet opvallen, maar eigenlijk is het een menselijk drama. Uiteindelijk zal het niet lukken en nadat hij driemaal is gezakt voor het examen en een goed gesprek met Frans geeft hij het op en wordt hij chefje van een post in een wijk met hulpagenten die daar als handhaver optreden.

Aan het eind van de trainingen zijn er nog drie gastoptredens van het hoofd HRM van het KPS, de hoofdinspecteur van politie, Lucretia Redan met betrekking tot mensenrechten. Zij behandelt de casus Moiwana. De staat Suriname wordt daarin gesommeerd de daders op te sporen en te berechten en een schadevergoeding te betalen aan de slachtoffers en hun familieleden. De tweede gastspreker is een vrouwelijke officier van justitie, Lydia Ravenberg (nu kantonrechter). Zij komt met de mededeling dat hulpofficieren niet meer zelfstandig mogen beslissen om een verdachte in verzekering te stellen en hoe dat in de praktijk zal worden opgelost. Reden: de kwaliteit van de beslissing van de HOvJ en als derde de waarnemend PG, de heer Panday met een inhoudelijke behandeling over artikel 54a van het Surinaamse Wetboek van Strafvordering.

Het genoemde artikel geeft de verdachte en zijn raadvrouw of -man het recht in beroep te gaan tegen een inverzekeringstelling door een HOvJ bij de rechter-commissaris. In de praktijk komt het erop neer dat in principe elke advocaat dit middel hanteert. Dit is een bijzonder grote belasting van de RC en soms wordt het beroep ook toegewezen omdat het proces-verbaal aan alle kanten rammelt. Je begrijpt dat dit zand in de justitiële machine veroorzaakt. Ook hier weer een kwestie van kwaliteit. Trouwens de lezingen zijn een bijzondere interessante toevoeging aan de training en praktisch gericht. ■

VERHALEN VAN EEN DIEP

FRANS RAAP

Kerstpakket

In de tijd, dat ik bij de politie heb gezeten, heb ik vaak een kerstpakket mogen ontvangen. In het begin kreeg ik een kerstbrood en later een rollade. Het werd in de loop van de tijd steeds beter. Het geld kwam van de zgn. LEL-pot en de koffiepote. LEL-pot is in politiekringen bekend als Lief- en leedpot. Wat ervan over was, werd besteed aan het kerstpakket. Later kregen wij ook nog een pakket van het korps. Soms zat er spullen in, die ik in eerste instantie niet kon gebruiken en werden die in de voorraadkast gedumpt. Ik heb ook wel eens een blikje kreeftensoep, waarvan de houdbaar datum ver was overschreden, weg moeten gooien, maar dat was eigenlijk het gevolg van een luxeprobleem mijnerzijds. Ook zaten er wel eens twee jaar achtereen kaasplankjes bij. Daar werd altijd wel een bestemming voor gezocht, maar dat werd steevast betiteld als goedbedoelde rotzooi. In de tijd, dat ik bij de recherche aan het bureau Warmoesstraat werkte, kregen wij een prachtig pakket van de LEL-pot. Er zat werkelijk van alles in, zoals een fles jonge jenever en whisky en twee goede flessen wijn. Ook zaten er eetbare spullen bij en alles was van een goede kwaliteit. Ik schatte de waarde op ongeveer 75 gulden. Het pakket stond achter mijn bureau. In die tijd had je nog vaste plekken en van flexplekken had nog niemand gehoord. Na de kerst stond de doos nog steeds achter het bureau. Bij ons op de afdeling werkte iemand, die graag voor een dubbeltje op de eerste rij wilde zitten. Hij benaderde mij en vroeg wat ik met het pakket ging doen, de kerstdagen waren immers al voorbij. Ik zei hem, dat de inhoud toch alleen maar goed bedoelde rotzooi was en dat ik eigenlijk niets kon gebruiken. Hij vertelde, dat hij wel interesse had en hij wilde het pakket wel overnemen voor een bedrag van 25 gulden. Zogezegd zo gedaan. Hij kreeg de doos en ik een geeltje. Zijn gezicht heb ik niet kunnen zien toen hij thuiskwam en tot de ontdekking kwam, dat er werkelijk rotzooi, zoals lege flessen en een steen ter verzwaring, in de doos lag. Wel heb ik zijn beteuterde gezicht gezien toen hij mij later om zijn geeltje vroeg.

Klacht

Het was begin 70'er jaren. De IJ-tunnel was net geopend. Collega Sjaak van het bureau Leidseplein en ik waren in de late middagdienst gedetacheerd bij de ME. Wij moesten bij elkaar komen op kamer 151 aan het HB, boven de garage. Thans is de Zedenpolitie daar gehuisvest. Als het rustig was in de stad konden wij met een VW-kever surveilleren. Bij calamiteiten moesten wij dan retour basis komen om in groepsverband op te treden. Bij de IJ-tunnel zagen wij, dat een personenauto met een vaartje van ongeveer 75 kilometer per uur door rood licht reed. Daar gold een maximumsnelheid van 50 kilometer. Wij gaven hem een stopteken en Sjaak ging hem verbaliseren. Ik kreeg zijn rijbewijs in handen en zag, dat er met moeite verkregen opstond. Ik verwonderde mij daarover en vroeg aan de bestuurder waarom hij het rijbewijs met moeite had verkregen en dat dit op zijn rijbewijs was gezet. De man ontplofte ter plaatse. De later ingediende klacht werd door de adjudant van het bureau van Sjaak afgehandeld. Het bleek, dat hij woonde op een woonboot, die luisterde naar de mooie naam "met moeite verkregen". Foutje, bedankt.

Nieuwe bureaus

In 1986 werden de wijkteams ingevoerd. Het idee erachter was, dat de politie dichterbij de burger kwam te werken. Vanuit het bureau Warmoesstraat verhuisde ik met zes hoofdagenten naar het wijkteam Nieuwezijds Voorburgwal. In eerste instantie werd door bijna iedereen daar tegenop gekeken, maar dat veranderde snel in iets positiefs. De eerste dagen, dat wij daar zaten, werd gelijk een geluidsinstallatie van krakers, die precies aan de overzijde een groot pand hadden bezet, in beslag genomen. Daarna werd een autokraker, die een auto openbrak, die voor het bureau geparkeerd stond aangehouden. Het was een gemakkelijke aanhouding, want de goede man beseftte niet dat er een nieuw politiebureau was gevestigd. Onder de ogen van de politie verrichtte hij zijn daad. Schuin tegenover het bureau was de kunstgalerie van Michiel Schrijvers gevestigd. Wij kenden deze kunstenaar wel, want hij had een ets van het oude bureau Warmoesstraat gemaakt. Bijna iedereen was in het bezit van deze ets. Michiel had een artistieke kijk op het geheel en tekende dingen, die in het straatbeeld stonden, er niet bij. Hij had slechts oog voor het detail en vond straatmeubilair en auto's niet op zijn schepsels passen. Wij hadden hem daar - met onze amateuristische kijk - verschillende malen op aangesproken, maar hij was de kunstenaar en het was zijn stijl. Michiel zagen wij elke dag, als wij ochtenddienst hadden, lekker in het zonnetje voor zijn kunsthandel zitten. Na het zien van dat tafereel konden wij het niet nalaten om zijn zaak te bellen.

Wij zagen hem dan steeds zijn winkel binnenlopen, maar verbraken steeds op tijd de verbinding. Het heeft ongeveer een half jaar geduurd, voordat hij erachter was gekomen, want ineens ging hij zijn vuist in onze richting ballen. Kennelijk had iemand medelijden met hem gehad en het gezegd, maar voor ons was de lol ervan af. Later waren 2 collega's in zijn zaak. Hij vertelde, dat hij van een Amerikaan de opdracht had gekregen om een olieverfschilderij van het Oudekerksplein te maken. Deze was echter niet op komen dagen om zijn schilderij in ontvangst te nemen en het doek showde hij in zijn zaak. De collega's keken en de krul, die staat op de hoek van de Oudekerksplein met de Oudezijds Voorburgwal, was niet aanwezig. Daar werd gelijk een opmerking over gemaakt. Ik ben ook een keer gaan kijken en mijn eerste opmerking was natuurlijk, dat het openbare urinoir, niet op zijn schilderij was vereeuwigd. Bijna iedereen, die bij hem op bezoek was, zei dat en hij was er een beetje klaar mee. Later ging een collega, genaamd Mayo, met hem bellen. Hij veinsde geïnteresseerd in een schilderij van het Oudekerksplein te zijn en warempel Michiel zag zijn levenswerk in guldens veranderen. Ja, inderdaad, hij had een olieverfschilderij van het Oudekerksplein en hij bood het te koop voor 800 gulden. Mayo, die zijn stem natuurlijk had verdraaid, zei, dat hij interesse had in het schilderij onder de voorwaarde, dat de krul erop geschilderd was. Even later zagen wij de zwaar teleurgestelde artiest zijn zaak verlaten en weer ouderwets zijn vuist in de richting van het wijkbureau ballen. ➔

Bijstand

Er zijn jaren geweest, dat de Amsterdamse politie behoefte had aan bijstand van het Wapen der Koninklijke Marechaussee. Er waren twee categorieën, namelijk vaste en losse bijstand. Degenen, die bij de vaste bijstand hoorden, waren ingedeeld bij de dienstgroepen en maakten onderdeel uit van het bureau, terwijl de losse bijstand voor drie maanden werden gedetacheerd om gaten te vullen. Zij sliepen dan in de Oranje Nassaukazerne aan de Sarphatistraat. Nu was het zo, dat deze mensen waren opgevoed met het tuchtrecht van het leger, zodat zij er altijd piekfijn uitzagen en men eigenlijk altijd zonder problemen een beroep op hen kon doen. Wij kregen voor drie maanden Piet op de dienstgroep. Hij kwam uit de provincie, uit Twello, een gat in de buurt van Apeldoorn. Piet was anders dan een normale marechaussee. Hij kwam binnen als een modeldiender, maar dat veranderde in de loop van de tijd. Ik heb hem een keer aangetroffen achter de plottafel met twee voeten op het bureau. Zijn stropdas was niet netjes aangetrokken en zijn pet had hij altijd op half elf op zijn hoofd staan. Ook miste zijn uniformjas op een gegeven ogenblik een knoop. Daarover werd natuurlijk een opmerking gemaakt en Piet zei, dat hij moeder de vrouw opdracht zou geven om de knoop er weer aan te naaien als hij weer in Twello was. Duidelijk was mij wel geworden, dat Piet zich in die drie maanden behoorlijk bevrijd had van het "juk" van de Marechaussee. Wij hadden dienst op Koninginnedag. Vanuit ons wijkteam liepen Piet, Fred en ik naar het bureau Warmoesstraat, omdat van daaruit de posten werden verdeeld. In de Oudebrugsteeg kwam wij twee "leernichten" tegen. Zij waren gekleed in oude uniformen van de Marechaussee, die afgedankt waren. Fred en ik hadden dat gelijk door, maar Piet had niets in de gaten. Fred zei nog tegen Piet "Kijk, daar komen je chefs aan." Piet aanschouwde het tafereel en ik zag, dat hij zijn sigaret, die hij net in zijn mond had, weggooid, zijn linkerhand ging naar de plaats, waar de ontbrekende knoop had gezeten en hij ging in de houding staan. Zijn rechterhand ging naar zijn pet, zette hij recht en salueerde krachtig voor de twee passerende homo's. Die wisten eigenlijk geen houding te geven met de situatie en lachten gezapig naar de voor paal staande Piet. Fred en ik kwamen bijna niet meer bij van het lachen. Achteraf was Piet nog behoorlijk pissig, dat hij niet teruggegroet werd en had echt niets in de gaten. De volgende dag zat zijn knoop weer netjes op zijn uniformjas en hij heeft zich in de rest van de zijn detachingsperiode weer gedragen als een echte Marechaussee.

Verkeerspost

Ons bureau – het toenmalige bureau Overtoom 449 - had diverse verkeersposten. Zo had je de Z. Deze stond voor de Zeilstraat, waarbij je de verkeersbrigadiers (de zgn. klaar-overs) moest assisteren. Je had de BP. Deze stond voor de van Baerlestraat/Paulus Potterstraat. Ook daar diende je de klaarovers te assisteren. En tenslotte had je die HS. Deze stond in de spitstijden voor de kruising Hobbemakade/Stadhouderskade. Deze kruising was in die tijd nog niet voorzien van verkeerslichten en van 08.45 tot 09.15 uur en van 16.45 uur tot 18.15 uur moest je daadwerkelijk het verkeer regelen. Ik was in de ochtenddienst uitgemaakt voor de HS. Om 08.40 uur stond ik op de voetweg van de Hobbemakade. Het verkeer liep nog steeds goed door. Ik had stagegelopen bij de Verkeersdienst en ome Hein de Wit had mij geleerd, dat als het verkeer nog steeds goed liep, je niet op de kruising behoefde te staan. Zijn parool was immers, dat je verkeer moest regelen en niet verzamelen. Op een gegeven ogenblik zag ik een bestuurder van een zwarte Mercedes, die over de Hobbemakade de kruising naderde. Hij trok mijn aandacht door als een idioot te claxonneren. Ik zag, dat de bestuurder druk stond te gebaren. Ik negeerde hem, maar hij bleef toeteren. Ik was in staat om een fuck-off gebaar naar hem te maken, maar ik realiseerde mij, dat dit niet professioneel was. In plaats daarvan maakte ik een schrijvend gebaar ten teken, dat ik hem op de bon zou slingeren. Immers zonder enige noodzaak claxonneren was verboden. De situatie was zodanig, dat ik geen confrontatie met die bestuurder aan kon gaan. Om 09.30 uur kwam ik weer op het bureau en was de situatie al bijna vergeten. Ik moest van de dienstdoende wachtcommandant een telefoonnummer bellen. Deze bleek van een commissaris, die aan het hoofdbureau werkte, te zijn. Ik belde het nummer en kreeg onder uit de zak. Hij meende dat ik op mijn post moest staan. Tegenspraak werd niet geduld en op mijn vraag of hij als commissaris geen andere zaken kende, waarover hij zich druk zou maken, ontplofte hij bijna. Hij had het over normen en waarden. Hoewel ik hem wel aangesproken heb op het onnodige toeteren, heb ik wijselijk maar geen proces-verbaal gemaakt. Ik stond in het begin van mijn carrière en realiseerde mij, dat je gemakkelijker naar beneden kan schoppen dan omhoog. ➔

Zoektocht

Appie Keizer (de echte en niet die surrogaat van de televisie) en ik hadden de opvang bij de rechedienst van het bureau Warmoesstraat. In de late middaguren werden wij benaderd door een post van de Uniformdienst. De agenten hadden noodhulp en werden door de meldkamer gestuurd naar een adres in de Staatsliedenbuurt. Een werknemer, die als erg punctueel werd omschreven, was niet op zijn werk verschenen. Zij hadden zich de toegang tot zijn woning verschaft en hadden de bewoner niet aangetroffen. Wel vonden zij op de keukentafel een soort afscheidsbrief, waarop vermeld stond waar de politie hem zou kunnen vinden. Wij vroegen een proces-verbaal van bevindingen op te maken. Wij bestudeerden de brief en wij zagen, dat er een plattegrond van het Amsterdamse Bos op was getekend. In de volksmond werd dit bos ook wel Bosplan genoemd. Dit bos werd voor de oorlog in de crisistijd aangelegd door de werklozen. Ik weet nog, dat mijn vader (niet vrijwillig) ook nog meegewerkt had tot het realiseren van het bos. Het overgrote gedeelte van het bos ligt in de gemeente Amstelveen en het meest noordelijke gedeelte - het stuk boven de bosbaan - ligt in de gemeente Amsterdam, Dit gedeelte behoorde tot het bewakingsgebied van het bureau Overtoom, alwaar ik bij de Uniformdienst had gewerkt. Ik kon dus met recht zeggen, dat ik redelijk veel van het bos wist. Op de brief zagen wij een pad boven de bosbaan getekend. Appie en ik besloten daarnaartoe te rijden. Wij moesten haast maken, omdat de duisternis snel zou aanbreken. Voor de zekerheid hebben wij eerst een boswachter gebeld en hem verteld, dat wij eraan zouden komen. Wij spraken af bij de ophaalbrug bij de Bosbaan. Wij lieten de boswachter de brief zien en het betreffende pad lag halverwege de Bosbaan op het grondgebied van Amsterdam. Aldaar was een ontmoetingsplaats. Aan het einde van het pad was een watertje, alwaar een bank met tafel stond. Op het tafeltje zagen wij een lege fles wijn en een leeg glas staan. Dit moest wel de plek zijn. De boswachter en wij hadden een dreg bij ons en bij de eerste worp van de boswachter was het gelijk raak en wij haalden een stoffelijk overschot van een man naar boven. Wat de man heeft bezielde om tot een dergelijke dood te komen, is ons nooit duidelijk geworden. Wij hebben van het geheel een proces-verbaal van bevindingen opgemaakt en de zaak werd afgehandeld door de rechedienst van het bureau van Leijenberghlaan.

Leugentje voor bestwil

Mijn maat Joop en ik hadden de opvangdienst en wij moesten naar de Teerketelsteeg, alwaar in een bordeel een man een hartaanval had gekregen en ter plaatse was overleden. Wij gingen ter plaatse en wij stelden vast, dat het om een ongeveer 70-jarige man ging. Hij kwam uit het zuiden des lands. De schouwarts constateerde een natuurlijke dood, dus eigenlijk was er niets aan de hand, ware het niet, dat de GGD net had besloten om geen stoffelijke overschotten meer te vervoeren. Voorheen deed deze dienst dit altijd met een zgn. lijkenauto, maar kennelijk vanwege bezuinigingen was deze afgeschaft. Nu moest de familie een uitvaartverzorgingsdienst opdracht geven om het lichaam te vervoeren. Wij stonden voor een dilemma, omdat je moeilijk contact op kan nemen met de familie om te vertellen, dat jouw dierbare man een hoerenloper was. Wij namen dan het lijk in beslag, waardoor de GGD het lichaam wel naar het mortuarium moest vervoeren. De familie, die wij netjes hadden gewaarschuwd, gaf dan later opdracht aan een uitvaartverzorgingsdienst, die dan zorgde voor het vervoer naar het zuiden des lands. ➔

Een zoon stelde ons wel vragen hoe zijn vader in de binnenstad van Amsterdam was gekomen, maar dat pareerden wij door te vertellen, dat in die buurt veel postzegelhandelaars gevestigd waren. Wij hadden namelijk in de tas van de man een aantal postzegels aangetroffen. Hij combineerde zijn hobby als filatelist dus met een andere bezigheid. Zo'n leugentje voor bestwil ging altijd goed. Tot wij een keer naar een lijk in de Oude Nieuwstraat werden gestuurd. Daar was in een bordeel een man bezweken aan een hartaanval. Kennelijk was de aanblik van zo veel lekkers hem fataal geworden. De GGD was nog ter plaatse gekomen en had de man nog gereanimeerd, maar dat mocht niet meer baten. Ook hier was sprake van een natuurlijke dood en wij constateerden, dat de man zijn auto op de Singel had geparkeerd. Wij haalden de truc weer uit en lieten het lichaam overbrengen naar het mortuarium. De familie verwittigden wij en deelden de oudste zoon mede, dat zijn vader bij zijn auto in elkaar was gezakt. Wij hadden echter buiten de waard gerekend, want de man had reeds contact gehad met de meldkamer van de GGD en deze had doodleuk (een woordspeling) verteld, dat de man was overleden in een pand in de Oude Nieuwstraat. Nu moesten wij met onze billen bloot en vertelden hem wat onze beweegredenen waren geweest. Gelukkig had de zoon daar begrip voor en beloofde ons zijn moeder niet in kennis te stellen. Zo heeft de man toch nog een eervolle begrafenis gekregen.

Olympisch Stadion

Al op jonge leeftijd kwam ik, als supporter van DWS en blauw wit, naar het Olympisch Stadion. In die tijd had Amsterdam vier ere divisieclubs, te weten Ajax, die in De Meer speelde, De Volewijckers, die op het Mosveld speelde en natuurlijk mijn clubs. Ajax was voor Oost, de Volewijckers voor Noord, Blauw wit voor Zuid en DWS voor West. Hoewel ik naar beide clubs ging, had ik een voorkeur voor DWS. Voor 50 cent kon je een staanplaatskaartje kopen om mijn idealen, zoals Jan Jongbloed, Frits Flinkevleugel en de legendarische Arie den Oude te bewonderen. Ook werden er vrijwel wekelijks Speedway- en wielervedstrijden in het stadion georganiseerd. In 1963 werd DWS voor het eerst in zijn bestaan landskampioen en de kampioenswedstrijd DWS-GVAV (nu FC Groningen) bijgewoond op een zittribune. DWS won tenslotte met 3-1 na een zeer enerverende partij voetbal.

Groot was het feest na afloop en dit gepaard ging met een rijtoer door de stad. Van onregelmatigheden was in die tijd nog geen sprake. Na mijn opleiding bij de politie kwam ik op het bureau Overtoom te werken. Het Olympisch Stadion behoorde tot het bewakingsgebied van dit bureau en zo heb ik alle Europacupwedstrijden van Ajax kunnen zien. De Meer was namelijk te klein en om meer toeschouwers te trekken en speelde Ajax in het O.S. Ook heb ik diverse interlandwedstrijden gezien. Personeel van ons bureau werd altijd ingezet als orde-detachment. Er waren wel eens kleine vechtpartijtjes, maar van inzet door de ME was geen sprake. Ik kan met recht spreken, dat het stadion een magische invloed op mij had. DWS, blauw wit en de Volewijckers waren inmiddels in 1972 gefuseerd tot FC Amsterdam. Deze club, die de Lieverdjes werd gemaakt, werkte zijn wedstrijden af in het O.S. en is later ter ziele gegaan. Op het laatst kwamen er zo weinig bezoekers bij de wedstrijden, dat het detachment uit vier personen bestond. Op het bureau hadden wij een adjudant, die bevorderd was tot inspecteur, genaamd van Kampen. Deze regelde bijna altijd de wedstrijden en had een goed contact met het bestuur van het stadion. Hij ging op een gegeven ogenblik met pensioen. Als eerbetoon aan deze adjudant werd een wedstrijd van FC Amsterdam tegen een elftal van ons bureau georganiseerd. Wij hadden in die tijd een redelijk elftal en dat was drie jaar achtereenvolgens ongeslagen kampioen van de korpscompetitie geworden. Ik vond het een hele eer om tegen mijn idolen van vroeger te spelen, maar FC Amsterdam had het tweede elftal afgevaardigd. Ondanks dat kregen wij een gevoelig pak slaag met dubbele cijfers. Ik kan mij herinneren, dat wij nog gescoord hebben, nadat onze spits Jan Lucke de reservekeeper Rob Boersma had getorpedeerd. Deze moest geblesseerd de wedstrijd staken maar Jantje Jongbloed kwam niet voor hem in de plaats. Uiteindelijk stonden wij met meer dan 15 man in het veld, maar konden geen vuist maken. Er waren weliswaar geen 65.000 toeschouwers, maar spelen op een mooi verzorgde grasmat in een dergelijk groot stadion, alwaar ik zo veel herinneringen had liggen, heeft diepe indruk op mij gemaakt.

Pindadoppen

Soms werd het personeel van ons wijkteam uitgenodigd om een lezing te volgen aan het hoofdbureau van politie. Gelukkig gebeurde dat niet te vaak, maar deze keer waren wij aan de beurt om in de middaguren in een lokaal plaatsje te nemen. Waar het over ging weet ik niet meer, maar het was erg saai. Ik zag dat enkelen van ons moeite hadden om niet in slaap te vallen. Na de lezing gingen wij naar het tegenover het HB aan de Lijnbaansgracht gelegen café Chaos om onze nieren af te stoffen. Een dergelijk samenzijn is ook goed om het groepsgevoel te onderhouden en te verstevigen. In het café werden ook, buiten de bestelde consumpties, pel pinda's geserveerd. Deze aardnoten werden grif verorberd. Het was erg gezellig en het was een beetje uitgelopen. Ik kwam ongeveer een uurtje te laat thuis voor het eten. Mijn vrouw vroeg waar ik was gebleven. Ik bedacht een smoes en vertelde, dat de lezing was uitgelopen en dat ik na afloop nog even naar mijn moeder op bezoek was geweest. Zij woonde namelijk in die tijd in het bejaardenhuis Bernardus in de Nieuwe Passeerdersstraat. Dat was praktisch naast het HB. De smoes werd als zoete koek geslikt. De volgende dag wilde ik naar het werk gaan en mijn vrouw vroeg alleen maar of het gezellig was bij mijn moeder. Het bleek namelijk, dat mijn attachékoffertje vol zat met pindadoppen. Zij had mijn lunch in mijn koffertje willen doen en ontdekte, dat deze vol zat. Ik stond gelijk voor "paal" en kon even niets zeggen. Een of andere onverlaat had in een onbewaakt ogenblik alle doppen in mijn koffertje gemieterd. Meestal haalde ik de grapjes uit, maar nu was ik goed te grazen genomen. ■

VERHALEN VAN... Bert Bonnemaïjers

Knelgeesten

Zelden heeft een voorwerp een naam die zo beantwoordt aan mijn idee daarover als de stropdas, hoewel... het woord dwangbuis komt daarbij in de buurt. De vergelijking met de strop die tot de galg veroordeelden om de hals gelegd krijgen, ligt natuurlijk voor de hand. De strop die je hebt als je toch zo'n geval moet dragen is ook een aardige woordspeling die dat gevoel versterkt. En nu ik er een tweede keer over nadenk... Een stropdas is eigenlijk ook een soort dwangbuis... De hekel die ik heb aan de stropdas gaat terug tot mijn jeugd. Mijn ouders waren gesteld op netjes en wat dat betreft had ik toen nog niet zo veel in te brengen. Daarom sta ik ook op de klassenfoto van de zesde klas van de lagere school als vrijwel enige jongen met een stropdas. Maar verdorie, wat heb ik een hekel aan die kringen. Ze zitten altijd te strak. Er hoort ook nog een overhemd onder met het bovenste knoopje dicht. Nog meer gelegenheid om je de adem te benemen... Degene die een dergelijk martelwerktuig heeft bedacht verdient het om postuum uit de historie te worden gewist. Amnesty International zou eens werk moeten maken van die stropdassendwang! Ik heb al vroeg geleerd hoe ik zo'n ding moest knopen, wat me natuurlijk wel goed van pas kwam toen ik bij de politie begon. Ik hoor je jezelf al afvragen wat ik dan bij de politie deed, als ik wist dat ik daar een uniform zou moeten dragen met een stropdas. Het antwoord is eigenlijk simpel: destijds werd ook van je verwacht als je docent was of op een kantoor werkte dat je zo'n "knelgeest" om je strot droeg. Bij de politie hadden we in elk geval nog zomeroverhemden, waarbij de stropdas niet gedragen hoefde te worden en dat betekende respijt voor de helft van de werktijd. Ook al stond ik buiten te blauwbekken, die stropdas ging in de zomer niet om mijn nek! Dan maar wat kou lijden. Een beetje rebellie kost tenslotte ook wat... Maar wat mij heel erg verbaasde was dat er een flink aantal collega's was die niet zelf hun das konden knopen. De schuifknoop werd altijd voorzichtig losgehaald als ze naar huis gingen, zodat ze hem de volgende dag gewoon weer konden vasttrekken.

Je kon ze herkennen aan hele kleine stropjes, want bij iedere keer vasttrekken trokken ze de knoop wat steviger aan en dan werd het stropje nóg kleiner. Soms vroegen ze mij om hun das opnieuw te knopen. Er school ook een flink stuk gevaar in het dragen van die stropdas. Het was een potentieel moordwerktuig in handen van onze tegenstanders. Als ze je das te pakken kregen kon het voorkomen dat je blauw aanliep. Gelukkig werden de stropdassen later clips, veel minder gevaarlijk, maar ook voordelig en gemakkelijk voor degenen die zelf geen das konden strikken. Maar gaandeweg werd in de samenleving de kledingcode lossier en de stropdas verloor terrein, helemaal toen in 1998 Prins Claus demonstratief zijn stropdas van zich afwierp. Daarmee promoveerde hij zichzelf in mijn ogen tot een held! Bij mensen die bij de politie in burger werken lijkt de stropdas helemaal uitgestorven. Bij het nieuwe uniform wordt ook geen stropdas meer gedragen. En zo langzamerhand zijn de enigen die nog stropdassen dragen ministers, bankiers en al die anderen die ons steeds maar weer proberen een financiële strop aan te smeren. In die zin kun je de stropdas heden ten dage zien als het uniform van de juridische en financiële goochelaars, onze oud-collega Dirk Scheringa droeg tenslotte ook altijd een stropdas. Het fungeert in die kringen ook als een toegangsbewijs, als een alternatieve QR-code, zeg maar. Zonder stropdas kom je dat wereldje niet binnen. Maar wist je dat je ook met een stropdas lol kon hebben? Nu zijn ze er niet meer, maar in de jaren zestig en zeventig kon je in fopwinkels zogenaamde dassenwippers kopen. Dat waren apparaatjes die je in je das kon stoppen. Aan de buitenkant hadden ze een scharniertje en een hefboom, waaraan een touwtje zat. Dat touwtje knoopte je dan om je broeksriem. Als je dan een wat hogere borst opzette, dan steeg die stropdas op en stond recht vooruit. Ik zal het jullie maar besparen waarmee je dat kunt vergelijken, maar succes was verzekerd. De ogen van de mensen die dat zagen puilden letterlijk uit. Het heeft bijna een heel leven geduurd, maar de stropdas is duidelijk op de terugtocht en dat doet me deugd. Alleen is het niet te danken aan mijn eigen kleine rebelse momentjes; het is gewoon een maatschappelijke ontwikkeling. ➔

Slaapkop

Mijn vader had een beetje een schizofrene kant. 's Avonds was hij niet naar zijn bed te branden en 's morgens had hij zoveel heimwee naar zijn mandje dat hij er bijna niet uit te krijgen was. Hij had echt een gruwelijke hekel aan vroeg opstaan. Hij werd bijkans onpasselijk als hij dacht aan bouwvakkers, die iedere dag om zeven uur moesten beginnen. Hoe laat, of liever hoe vroeg moesten ze dan wel niet opstaan? Hij heeft mij dat meermalen gezegd. Hij probeerde zelfs op mij invloed uit te oefenen dat ik een beroep zou kiezen waarbij ik niet te vroeg hoefde op te staan. Dat is hem redelijk gelukt... De politie zorgde ervoor dat hij tenminste niet iedere dag ochtenddienst had, gemiddeld hooguit een keer per week. Er waren genoeg dagen dat hij kon uitslapen. Daar kon hij mee leven, al was dat niet van harte. Maar pa versliep zich wel eens. Op een zondagochtend, toen hij ochtenddienst had, wat ik natuurlijk toen als jochie van toen vijf niet wist, lag hij om acht uur nog heerlijk te slapen. Ik was al naar beneden gegaan en zat te spelen. Telefoon hadden we nog niet, dus pa kon niet uit zijn bed gebeld worden. Opeens ging de deurbel.

Twee politieagenten: 'Zo jongetje, wil jij even opendoen?' Mij was geleerd om nooit, maar dan ook nooit de deur open te doen voor vreemden. 'Ik mag de deur niet open maken voor iemand die ik niet ken', was mijn antwoord door de brievenbus. Dat was het eerste gebod en daar hield ik me stipt aan. 'Wil je papa dan even wakker maken?', vroeg de agent. Het tweede gebod, zo mogelijk nóg strenger, was: nooit, maar dan ook écht nooit papa wakker maken! 'Ik mag papa niet wakker maken', zei ik, goed opgevoed als ik was. Die twee dienders dropen uiteindelijk onverrichter zake af, op hun nummer gezet door het vijfjarige zoontje van hun collega... En pa sliep heerlijk uit tot een uur of negen, tot hij vanzelf wakker werd. Toen sloeg de stress wel toe... 'Verdorie!! Ik moet werken... ik heb me verslapen!' Op het bureau werd hij er natuurlijk over in de maling genomen, ook door die collega's die door mij tot een roemloze aftocht waren gedwongen. Pa was voor hen op dat moment de ideale bliksemafleider, zo bleven ze zelf een beetje in de luwte bij al die grappen en grollen. Ik heb dat verhaal later nog vaak in geuren en kleuren moeten aanhoren en er werd altijd smakelijk om gelachen. Na verloop van tijd ging mijn vader bij de recherche. Stiekem heb ik hem er wel eens van verdacht dat hij heeft ingecalculeerd dat daar geen ochtenddiensten werden gedraaid.

Maar daar kreeg hij een ander "cadeautje" voor terug: hij werd met enige regelmaat 's nachts uit bed gebeld als er zich weer een lijk of brand aandiende. Op de een of andere manier gedijde hij daar toch beter bij. De wetenschap dat de wekker de volgende ochtend om zes uur zou aflopen maakte hem wat onrustig; dan werd hij liever midden in de nacht onverwachts uit bed gebeld. En nu ik eraan terugdenk kan ik me niet meer herinneren dat hij zich versliep sinds hij bij de recherche zat. Daarvoor gebeurde dat verslapen wel vaker. Gek genoeg heb ik me in al die jaren bij de politie, voor zover ik me kan herinneren, zelf nooit verslapen. Te laat komen gebeurde wel eens, maar dat was dan vaker aan de verkeerssituatie te wijten, een gestremde tram of een ongeluk in de Coentunnel, waardoor je een paar uur vaststond, bijvoorbeeld. Hoewel ik weliswaar een hekel had en heb aan een vroeg aflopende wekker was het voor mij eigenlijk nooit écht een punt. Ochtenddiensten waren niet mijn favoriete diensten. Ik ben nooit met tegenzin naar mijn werk gegaan, maar als er dan diensten moeten worden gekozen, die daarbij in de buurt kwamen, dat zijn dat ochtenddiensten, zeker in dat vreselijke nekkenbrekersweekend.

Maar dat was alléén omdat het een vroege dienst was. Als we ons dan in de jaren zeventig voor de aflossing stonden om te kleden dan werd er gescholden en gefoeterd. Niemand nam daar op onze groep aanstoot aan en iedereen deed daaraan mee, het was eigenlijk een soort ritueel. Het mooie daarvan was dat iedereen even stoom kon afblazen zonder dat er iemand boos om werd, zelfs als het even echt werd gemeend. En soms brak de bevrijdende lach ook door als er weer eens een schilderachtig scheldwoord werd gebezigd. Als buitenstaanders zouden horen wat daar allemaal werd gezegd, zouden ze zich rot schrikken, maar gek genoeg versterkte het de groepsbinding, even zonder consequenties je hart luchten. We hadden allemaal een hekel aan die ochtenddiensten. Op het moment dat we aflostten was het over, dan gingen we over tot de orde van de dag. En pa? Die heeft die uniformjaren met die ochtenddiensten gewoon uitgezeten, deed zijn werk, verrichtte zijn aanhoudingen, schreef zijn bekeuringen uit en versliep zich soms... Tot op hoge leeftijd had hij een wat naar achteren verschoven dagritme, stond laat op en hij was 's avonds op zijn best... Slaapkop! ➔

Uniformen

Als je bij de politie begon was je eerste stek altijd een plek waar je een uniform droeg. Als je het over een langere tijd bekijkt, laten we zeggen zo'n honderdtwintig jaar, dan weerspiegelen de politie-uniformen toch wel een beetje de tijdgeest. Voor veel van de ouderen onder ons zal de eerste herinnering aan een ouderwets politie-uniform dat van, jawel, Bromsnor (1) zijn. Bromsnor, wie kent 'm niet? Bromsnor, de veldwachter uit Swiebertje, het archetype van een politieambtenaar uit het begin van de twintigste eeuw. Zoek je een beetje verder op het internet, dan lijkt het uniform van Bromsnor met zijn sabel wel sterk op de uniformen die destijds door de politie werden gedragen, dus zó gek werd hij niet afgebeeld, behalve die snor dan, maar ja, hij heette niet voor niets Bromsnor... Uniformen zijn uitgevonden om aan de buitenwacht te kunnen tonen dat iemand lid was van een, meestal militaire, groep. Herkenbaarheid is, zeker voor de politie, van groot belang. Daarnaast werden en worden uniformen gebruikt om indruk te kunnen maken op anderen. In combinatie met marcheren en exercitie werden het instrumenten voor machthebbers om hun macht te tonen, iets wat heden ten dage in Noord-Korea nog duidelijk te zien is. De generatie die na de Tweede Wereldoorlog is geboren was grotendeels anti-autoritair, een houding die in de late jaren zestig tot de provorellen leidde. Veel van die actievoerders kwamen via bepaalde politieke partijen in het openbaar bestuur terecht, waar ze het de politie lastig begonnen te maken. Je zag dat ook terug in discussie over de uniformdracht. Men wilde af van de "agressieve uitstraling" die de politie en ME zouden hebben.

En zo ontstond een discussie die decennia zou duren, met aan de ene kant de wat naïeve lieden die vooral een lieve politie wilden ("De politie is je beste kameraad") hebben en aan de andere kant degenen die gewoon functionele werkkleding wilden, waarbij bijvoorbeeld wapens gemakkelijk bereikbaar moesten zijn. De pofbroeken en de laarzen uit de jaren dertig en veertig verdwenen al snel in de jaren vijftig en zestig. De foto (2) uit 1962 toont mijn eigen vader in het toenmalige uniform, met gewone pantalon. Alhoewel gemoderniseerd bleef de tuniek wel. De pofbroeken en de laarzen bleven -begrijpelijkerwijs- wel tot de uitrusting van ruiters en motorrijders behoren. En later in de jaren zeventig waren er collega's, ook jongere, die om mij onbekende redenen de pofbroek en de laarzen (3) bleven dragen, maar dat was op eigen initiatief. Begin jaren zestig kwam het uniform (4) in zwang dat gedurende de latere jaren zestig en zeventig beeldbepalend zou zijn. De rellen van eind jaren zestig hadden een marginaal effect op de uitmonstering. De belangrijkste verandering was het verdwijnen van de koppel met pistoolholster naar een plek onder de tuniek. Het tonen van het pistool gaf een te agressieve uitstraling, vonden veel activisten. Dat je als politieman of -vrouw met het grabbelen onder je tuniek kostbare tijd verspeelde als je je pistool moest gebruiken nam men maar voor lief. Er waren regelmatig discussies over de fascistoïde uitstraling van de uniformen, steeds aangezwengeld door de oude activisten uit de jaren zestig. Toen er leren jekkers en blousons in het kledingpakket kwamen werd die discussie weer opgerakeld: leer had een fascistische uitstraling, vond men. Het stadsbestuur ging daar gewoon in mee, wat dat betreft is er niets nieuws onder de zon. Dat het gewoon prettige, brandveilige en uiterst efficiënte werkkleding was werd voor het gemak maar even vergeten.

Overigens, als je de tunieken van de jaren zeventig en tachtig nader beschouwt, zie je qua snit wel overeenkomsten met de militaire tunieken uit de oorlog en daarna, let bijvoorbeeld maar eens op de borstzakjes, maar het was destijds nu eenmaal de heersende uniformmode. Toen de tuniek werd vervangen door de blouson werd er echt een streep gezet door de uniformmode die sinds de jaren veertig dominant was. Toch was er nog steeds discussie, ook al doordat, met de komst van de Walther P5, het pistool weer zichtbaar werd gedragen. In die dagen ontstond er ook weer discussie over de vraag of er op de rug van de blouson in grote letters "politie" moest komen. Tegenstanders binnen de politie vonden dat je daar te veel een schietschijf mee werd, maar anno 2021 is die discussie verstomd, in het nieuwste uniform staat het woord "politie" prominent op de rug. De laatste jaren is naast herkenbaarheid vooral draagmak een criterium geworden. Het huidige uniform is een echt werkpak geworden. Zo bezien hebben de activisten uiteindelijk het pleit verloren. De discussies doofden de laatste jaren trouwens toch langzaam maar zeker uit toen die activisten AOW-trekkers werden. Ik denk nog wel eens terug aan de jaren zeventig en tachtig toen de stropdas verplicht gedragen moest worden, een potentieel moordwerktuig ten behoeve van onze tegenstanders. Dat werden later gelukkig clips, die je er zo af kon trekken. Daarmee was de kans om met je eigen stropdas gewurgd te worden verkeken. In die dagen was "netjes" de norm. De tuniek moest dichtgeknoopt worden. De opgestikte distinctieven verdwenen van de mouwen naar de epauletten. Oudere hoofdagenten die hun anciënniteit extra wilden benadrukken bleven zo lang mogelijk met hun oude tuniek rondlopen, zodat aan de stoffen strepen op de mouwen te zien was dat ze al een tijdje meeliepen. Aan de strepen zelf was dat ook te zien, want die waren niet meer wit, maar voorzien van een grauwsliur. Ook waren er collega's die het met die normen allemaal niet zo nauw namen en rondliepen zonder dat ze hun tuniek dichtknoopten. Deze collega's konden steevast rekenen op opmerkingen van de brigadier of adjudant en soms kwam dat terug in hun beoordeling. Op mijn groep hadden we collega Hans, die in plaats van een tuniek een lichtblauw (5) trainingsjack droeg, in de nachtdienst, als er geen "dak" op het huis was, zoals we dat toen noemden. Helaas had dat trainingsjack te weinig zakken, eigenlijk geen enkele, om zijn transactiebescheiden en opschrijfboekjes te kunnen meenemen, maar de altijd inventieve Hans gebruikte zijn pet omgekeerd als een soort handtas waarin hij alle belangrijke formulieren en andere zaken bij zich droeg. Daaraan was toch wel duidelijk te zien dat onze lichting dienders wel een beetje tot dezelfde anti-autoritaire generatie behoorde. De nieuwere generaties uniformen zorgden ervoor dat aan de wensen van die jongere generaties tegemoet werd gekomen. Het uniform is niet meer je trots, maar je werkpak met een bepaalde uitstraling. Hoe je het draagt is minder belangrijk dan vroeger, dus reprimandes daarover behoren nu ook tot het verleden. ■

ANIMALCOPS Joop van Heuveln

Het is een ongekend drukte in de briefingruimte. Agenten, rechercheurs en dierenbeschermers lopen door elkaar en verdringen zich voor de koffieautomaat. Geruchten doen de ronde. De zaak van de eeuw. Ernstiger dierenleed kan de mensheid zich niet voorstellen. De zaakofficier en de rechter-commissaris komen druk gesticulerend de ruimte binnen. Zij zoeken een plaats op het podium achter een lange tafel, die is voorzien van een groen kleed. Voor de aanwezigen het signaal een stoel op te zoeken en hun mond te houden. De officier van justitie tikt met een balpen op de tafel en binnen enkele tellen is het stiller dan op een begraafplaats. Na enkele kuchjes neemt hij woord: 'U zult vandaag getuige zijn van een zaak die niet alleen de nationale pers zal halen, maar ik beloof u dat binnen enkele dagen de gehele wereldpers hier voor de deur zal staan. We zijn de gruwelijkste dierenmishandeling ooit op het spoor gekomen. Een seriemoordenaar die decennialang ongestraft zijn gang heeft kunnen gaan. Maar vandaag gaan wij daar een eind aanmaken. Het leed en de ellende waarmee u zult worden geconfronteerd, kent zijn gelijke niet. Maar ik moet u verzoeken u zo professioneel mogelijk op te stellen en u niet mee te laten slepen door uw emoties. 'Hier eindigt hij zijn verhaal en zucht hij diep.' De commissaris van politie, voor vandaag leidinggevende van een zeer delicaat onderzoek, wuift met een stapel papieren en neemt plaats achter de kathedr. Hij blaast zichzelf iets op om groter te lijken, schraapt zijn keel en met piepende stem geeft hij het startsein voor de operatie. Luidruchtig worden er stoelen verschoven. Als een groep mieren, schijnbaar chaotisch, dringen de aanwezigen zich naar de uitgangen. Handen worden uitgestoken en allengs vormen de teams zich en verzamelen zij zich buiten, voor het hoofdbureau van politie, bij de auto's. Het perceel is hermetisch afgesloten met afzettingen met daarachter politiemensen en -honden. Een groot gedeelte van de straat is niet bereikbaar voor de bewoners en het doorgaande verkeer. Nadat het arrestatieteam met een stormram de voordeur heeft geopend, schakelt de onthutste bewoner het direct uit. De bewoner wordt geboeid en afgevoerd.

Een team van de forensische opsporing, in witte pakken en met blauwe bescherming over hun schoenen, betreedt vervolgens uiterst voorzichtig de woning. Er zorg voor dragend dat er geen sporen worden vernield of bijgemaakt. Hun magen hebben pijn gedaan bij het zien van het optreden door het arrestatieteam. Systematisch wordt de woning doorzocht. In het mobiele politiebureau, dat een straat verderop staat geparkeerd vernielt de officier van justitie een plastic bekertje door het met zijn vuist fijn te knijpen en staat de rechter-commissaris tegen een boom een klein sigaartje te roken. Hij inhaleert de rook met korte pufjes en hij kijkt voortdurend op zijn horloge. Ook voor deze professional is de spanning ondragelijk. De leider van het onderzoek staat onafgebroken in telefonisch contact met de sporencoördinator in de villa. Ver in de middag wordt de spanning verbroken. De eerste sporen die wijzen op eventueel dierenleed zijn gevonden. Na zorgvuldig onderzoek is in een keukenkastje waar ook de broodtrommel staat, een gemummificeerde muizenkeutel aangetroffen. En in de schuur worden in een lade tussen oude verfkwasten twee muizenklemmen aangetroffen. In de staat waarin ze aan zijn aangetroffen, gebroken en onder de spinnenwebben, lijken ze onbruikbaar. Maar toch! Vervolgens worden in de slaapkamer van de hoofdbewoner de resten van een doodgeslagen mug op het behang aangetroffen. Het bloed rondom het insect doet vermoeden dat er van een misdrijf sprake kan zijn. Het bloed wordt veiliggesteld en er zal moeite worden gedaan een DNA-profiel samen te stellen. Vlak voordat het team de woning verlaat worden er nog een aantal dode bladluizen aangetroffen. Er zijn echter aanwijzingen dat deze een natuurlijke dood zijn gestorven en dat zij niet het slachtoffer van een misdrijf zijn. Daar zitten ze dan verslagen achter de lange tafel met het groene kleed. Dit hebben ze niet verwacht. Er zijn toch genoeg aanwijzingen dat het om een grote vis gaat. De inlichtingendienst heeft de informatie als uiterst betrouwbaar geclassificeerd. En dan dit. Achter in de zaal staat een mager kereltje op. Zijn jasje slobbert rond zijn smalle torso. Hij steekt zijn vinger op. Verveeld geeft de officier van justitie aan dat de man het woord heeft. 'Als we van die dode mug nu eens een dode olifant maken?' Het geeft meteen meer cachet aan de zaak en we halen zeker de pers. En we blijven gewoon beweren dat de olifant met één klap tegen de muur is doodgeslagen.' ■

FEUILLE-TON 4 DE KARABIJNBRIGADE.

De inzet van de toenmalige karabijnbrigade bleek voor opstootjes, kleine samenscholingen, relletjes of vechtpartijen en demonstraties met op rellen beluste jongeren een te zwaar middel. Na de bouwvakrellen werd de structuur, opleiding en inzet van de Mobiele Eenheid/Karabijnbrigade op de schop genomen.

Paraat Peloton

Half 1968 werd hiertoe een opleiding ingericht met als onderkomen en uitvalsbasis het Posthuis Stadionweg. Uitgangspunt was een A en B peloton met een opleidings-detacheringstijd van vier maanden. De snelle inzetbaarheid was een gunstig aspect. Ik mocht als chauffeur deel uit maken van het Tweede Amsterdamse Paraat Peloton of te wel P.P. 68 II. Dit P.P. stond onder leiding van Hip. H.J. Ter Haar (Henk). Het A peloton o.l.v. Ip. Jelle Kuiper en de Bp. John Engberts. Het B peloton o.l.v. Ip. Goldstein en de Bp. Theo Rutjes. We draaiden wisselend een week ochtend- en middagdienst. In de ochtenddiensten, als het gepeupel nog op één oor lag, oefenden wij op het terrein van het Olympisch Stadion.

Optreden in linie of in een wigvorm na de alom bekende kreet: "Verwijdert U of geweld zal worden gebruikt!", gevolgd door bis, bis! Ook oefenden wij met de Ruitrij en de Motordienst. Op rustige dagen werden wij ingezet bij verkeersacties en binnenstadsurveillance. Of schoon ik moet bekennen dat in die periode "de Kraakbeweging", de "Kabouterbeweging", "de Studentenvereniging en de Oranje Vrijstaat" de gemoederen flink bezig hielden. De kraakbeweging hielp ons altijd aan werk. Het was kraken, ontruimen en herkraken! In die tijd speelde de bezetting van "Het Maagdenhuis" een rol waar bij de ontruiming ons peloton werd ingezet. De voordeur was zwaar gebarricadeerd en gekozen werd om via de zijgevel een inspringer te forceren. Hiervoor was een ladder boven de Handboogstraat geplaatst, waarover je vanuit de Lutherse kerk naar een zijraam van het Maagdenhuis kon kruipen. Een gewaagde situatie. Voor onze pelotonscommandant, Jelle Kuiper, was een glansrol weggelegd. Hij was één van de eersten die op deze wijze het bezette Maagdenhuis binnen kwam. Nadat de barricade was geslecht kon een peloton ME naar binnen. Het was slepen en trekken om de arm in arm gehaakte bezetters naar buiten te slepen. Een niet geringe klus. Om het niet af te leren mocht ik daarna ook aantreden bij de Parate Pelotons 69-II, 77-I en 78-III.

Uitstapjes met de Mobiele Eenheid

De Grand Prix van Nederland is tussen 1952 en 1985 zo'n 30 maal gehouden. In die tijd was het circuit van Zandvoort niet waterdicht voor ongenode bezoekers. Zo kon het gebeuren dat er in de 80-er jaren diverse malen een beroep werd gedaan op de Amsterdamse ME om nadrukkelijk aanwezig te zijn in en rondom de pits van het FI- circus om onbevoegden daar weg te houden. Ik had het geluk een paar keer in deze heksenketel te mogen vertoeven, de werkzaamheden aan de bolides te zien verrichten en de toen heersende stress te ervaren.

De TT

In diezelfde jaren speelden de enorm uit de hand lopende feesten in de "Nacht van Assen" een rol. De ME uit Amsterdam verleende bijstand om de nachtelijke dronkemansuitspattingen, vechtpartijen en vernielingen in het gareel te houden. Een heel aparte ervaring, omdat het hier ging om honderden ladderzatte bikers en wij eigenlijk meer gewend waren aan rellen met krakers en meelopend tuig. Dit was duidelijk van een ander kaliber. Na afloop reden wij in colonne terug naar Amsterdam waarbij wij op de snelweg links en rechts werden ingehaald door bikers die nog de beelden en snelheden van de race voor ogen hadden. Zij haalden daarbij de meest achterlijke capriolen uit op de snelweg. Links en rechts inhalen en het meest spectaculair was een "wheelie" naast een ME voertuig. Toch was het een leuk en leerzaam uitstapje. De Amsterdamse ME werd ook ingezet bij Urenco in Almelo en de Kerncentrale in Borssele. Demonstraties daar hadden een fel en grimmig karakter waarbij aan beide zijde gewonden vielen.

De ranglijst

Dit was wel het laatste waarover ik mij druk maakte. Door de oudere hoofdagenten z.v. (zonder vooruitzichten) is mij regelmatig ingefluisterd dat ook voor mij de rang van hoofdagent mijn eindrang zou zijn. Je zou er haast in gaan geloven. Deze groep straalde een enorm negatieve houding uit naar alles wat daar boven stond. Het optrekken van de FLO leeftijd van 55 jaar naar 60 jaar zal daarin een belangrijke rol hebben gespeeld. Het rapport van de "Commissie Enschedé" over de Amsterdamse politie was zeker niet mals te noemen. Mijn oude mentor, John Everts, had op een gegeven moment een ranglijst te pakken gekregen. Het leek wel een super confidencieel stuk, waarbij voor mij aan het licht kwam dat ik mij onmiddellijk moest opgeven voor de B-cursus als ik niet z.v. wilde blijven. Het was zelfs zo dat ik volgens die ranglijst over twee jaar aan de beurt was. Dat betekende dat de driejarige cursus in twee jaar moest worden doorlopen. Dit vereiste van mij de nodige discipline. Twee avonden in de week cursus was pittig ook voor thuis. In augustus 1975 slaagde ik voor het B-diploma en een maand later liep ik stage als leerling brigadier. Met plezier kijk ik terug op die maanden bij de recherche van het bureau Singel en als wachtcommandant aan de Warmoesstraat. Een hectische periode waarbij ik het volgende voorval niet onvermeld wil laten. Theo Rutjes was de wachtcommandant en er werden drie zigeunervrouwen, verdacht van zakkenrollerij, voor hem geleid. Zij moesten worden ingeschreven in het grote arrestantenboek, maar de taal, waarschijnlijk Hongaars, werkte belemmerend om de juiste personalia te achterhalen. Dat werd dus "hakketakke". De emoties liepen hoog op en plotseling pakte de vrouw, die in het midden stond een tiet uit haar ruime bloes en spoot een straal warme moedermelk recht in het gezicht van de wachtcommandant. Verbijsterd door deze rechtstreeks gerichte straal werd Rutjes eerst rood en trok daarna wit weg. De vrouwen werden zeer snel aan zijn gezichtsveld onttrokken om verdere brokken te voorkomen. Theo kon zich herstellen, wassen en daarna zijn dienst voortzetten. Na afloop van deze stage periode volgde nog een psychologische test. Ook nu mocht je twee bureaus opgeven waar je voorkeur voor plaatsing naar uit ging. Het werd Bureau Mosplein, en zoals gewoonlijk ging men aan mijn keuze voorbij. Amsterdam-Noord stond echt niet op mijn lijstje. ➔

Kaderopleiding ME

Kort nadat ik bevorderd was tot brigadier volgde een kaderopleiding ME. Een onderdeel van deze opleiding werd gehouden in het Natuurbad Velserend. Onder de bezielende leiding van Korps psycholoog Iebe de Wolf moesten wij, de bp's waar onder Willem Houtepen, Wilfried van de Wateren en de nog jonge Ip's waar onder Smit, Kalkhoven, Pronker een brug bouwen met behulp van palen en touwen over het openluchtbad zonder nat te worden. Volgens de Wolf bevorderlijk voor het vormingsgedrag en het groepsgewijs optreden. Een Majoor van de Landmacht hield een lezing over explosieven en boobytraps; de beste man was zelf al drie vingers kwijt.

BraTra

Vrij snel na de kaderopleiding voor de ME werd ik benaderd door Bob Tijs. Of ik er wat voor voelde om deel uit te maken van de nieuw op te richten Brand- en Traangas groep. Zo'n groep bestond uit vijf agenten/hoofdagente onder leiding van een brigadier. Deze uitdaging trok mij zeer aan en een toegeruste cursus volgde. Fikkie steken, brandjes blussen, omgaan met molotovcocktails, rook en traangas, etc..etc. Lezingen van de psycholoog Iebe de Wolf en voorlichting van de Majoor met zeven vingers. Aan de conditie van de bratragroepen werd extra aandacht besteed door lange strandwandelingen in het mulle zand en de voor mij helse stormbaan / touwbaan van de Marinierskazerne in Doorn. Bij legio ontruiming en bezettingen werd de Bratra in gezet. Toegespitst op de ontruiming van de grote Keizer (nooit gebeurd) werd in het oefendorp van het leger in Crailo onderricht gegeven, door instructeurs, om gewonde collega's per brancard uit het pand te laten zakken. Dit was nog wel een kunstje op zich. Ik was zelf lijdend voorwerp.

Negende Dienstgroep

Eind 1978 verhuisde de politie in Noord van het Mosplein naar de Waddenweg. Door het enorme ruimteverschil met het bureau Mosplein en de aanwas van nieuwe collega's werd besloten tot het instellen van een zo genaamde "Negende dienstgroep." De dienstgroep vormde een welkome aanvulling op het personeelsbestand van het bureau. Aan het eerste district was brigadier Henk Veneberg mij voorgegaan en ik mocht leiding geven aan de tweede Negende Dienstgroep. Een mooie tijd met fanatieke jonge honden die graag op straat werkten. Dit tot schrik van de bewoners van Amsterdam Noord die plotseling werden geconfronteerd met grote groepen jonge dienders bij verkeers- en precariocontroles, uitstallingen en de controle op de APV of de Winkelsluitingswet. Daarnaast werden door gastsprekers lezingen gegeven over de meest uiteenlopende onderwerpen, variërend van een klachtenbureau over het politieoptreden of over de verordening met betrekking tot het oppervlaktewater. ■

UITSMIJTER HENK DOORNEKAMP

Vanaf 1977 passeren je in de loop van de daaropvolgende tientallen jaren bij de recherche Bijlmer veel aparte en bijzondere mensen je pad. Junkies, maf-klappers, zielige mensen, gestoorden, eerlijke en oneerlijke mensen, maar ook mensen met wie moeilijk valt te communiceren. Zo ook Gerrit de Bu..., 'n oudere K-zonebewoner met een waslijst aan antecedenten, voornamelijk vermogensdelicten, waarvan opname in het Guinness Book of Records niet zou misstaan. Maar... Gerrit was in ruste geraakt en maakte geen deel meer uit van het gilde der vermogensdelictenplegers. Veelal klaagde Gerrit over zijn zoon, die reeds lang tot het junkiegilde was toegetreden. Het probleem, wat veelal door Gerrit telefonisch werd toegelicht, was niet 123 duidelijk. Dat duurde meestal even héél lang, want Gerrit zijn spraakbewegingen liepen niet bepaald vloeiend, ofte wel,...hij stotterde heel erg. Half één 's middags. Tijd voor een uitsmijter ham-kaas, doorgebakken. Ik sta in de kantine van de Flierbos en wacht geduldig voor de toonbank m'n bestelling af, waarvan de kaas al lekker lag te pruttelen. Plotseling gaat de telefoon in de kantine en roept de opnemer luid: "Henk, telefoon voor je". Ik neem op en hoor gedurende de volgende minuten: "Me me me me met Ge Ge Ge Gerrit de Bu...Bu... Bu... Bu... Bu... Ik kijk tijdens het begin naar de koekenpan en denk 'daar gaat m'n uitsmijter'. ■

"EEN SLINGER... HOE BEDOELT U?" Henk Doornekamp

Begin jaren '70. Twee uur op en twee uur af. Samen met een collega in een 'pitauto' door de wijk crossen. De wijk van het bureau Pieter Aertsstraat, een behoorlijk groot surveillancegebied, begrensd door de Stadhouderskade, de lange Amsteldijk en de Amstel, de Kalfjeslaan, de Amstelveenseweg, waarna je via de Kruseman- en de Lairessestraat bij het Concertgebouw en vervolgens het Zuiderbad uitkwam en je de Ruysdaelkade of de Stadhouderskade kon opslaan, met alles wat er zich daartussen bevindt. Het gebied was zeer gevarieerd, maar... zo nu en dan maakte je ook wel eens een 'uitstapje' richting binnenstad, waar vooral richting het weekend meer te beleven viel. Plotseling 'kraakt' dat ding. Kamer 14. "Veertien nul één, wilt u even gaan naar het Gelderlandplein, waar zou worden ingebroken. De dader zou een donker jack en blauwe broek dragen". "OK HB, we zijn onderweg". In de omgeving van het winkelcentrum zien we iemand lopen die volledig aan het signalement voldoet. Aanhouden maar en afvoeren naar het bureau. Een tweede pitauto hield kort daarop een tweede persoon aan. 'Onze verdachte', Jopie P, bekend met een waslijst aan antecedenten op dat gebied bleek niets met de betreffende inbraak te maken te hebben. De andere verdachte was wél 'de gelukkige.' Maar... maanden later als diender in deze zaak voor de eerste keer compareren bij de Rechtbank. De voorzitter was Mr. Slagter, een unieke en humorrijke man. Als getuige legde ik de eed af. Hierna volgde 'de story' zoals ik het die nacht beleefd had. Omdat Jopie P ook voor mr. Slagter geen onbekende was, die hij meermaals achter 'het hekje' had gezien, stelde de president mij de vraag: 'maar verbalisant... toen u erachter kwam dat Jopie P niet bij deze inbraak betrokken was, wat heeft u toen met Jopie P gedaan. Voordat ik het me realiseerde zei ik: "die heb ik met de pitwagen 'n slinger gegeven naar het Rembrandtplein"... direct gevolgd door de verbaasde vraag van de officier van justitie: "verbalisant Henk, 'n slinger... hoe bedoelt u?" "Nou meneer, gewoon... 'n lift!". Ik zag dat de oogjes van mr. Slagter twinkelden. ■

DE DURE WIJK VAN AMSTERDAM

HENK DOORNEKAMP

1967 het jaar waarin ik solliciteerde naar de politie Amsterdam. Samen met ruim 25 anderen, die ik nog nooit eerder gezien had, achter een aantal schoolattributen in de sportzaal op het Hoofdbureau. Of we even een opstel konden maken, natuurlijk met de hand geschreven, waarbij we zelf het onderwerp mochten kiezen. Ik denk... wat ga ik daarvan maken? Na kort te hebben nagedacht kwam ik op de idee om het opstel te laten gaan over het kenteken op personenauto's, waarbij je 'n bepaald vast kenteken krijgt, jouw leven lang. Ik dacht: 'misschien komt dat wel slim over? Je weet tenslotte nooit hoe 'n koe een haas vangt. Na nog wat 'dingetjes' te hebben doorlopen werd ik samen met een vrouwelijke collega goedgekeurd en belandde ik in 1968 op de politieschool, waar ik tientallen andere 'vreemde snuiters' ontmoette. Jaren later, begin 1978, zat ik bij de recherche Bijlmer en kreeg ik die vrouwelijke collega 'aan de lijn', die kort na haar aanstelling was overgeplaatst naar Enschede en daar bij de recherche werkzaam was. Na wat herinneringen en ervaringen te hebben uitgewisseld zei ze me dat er in 'haar' gemeente een paar jongens voor inbraken waren aangehouden, maar dat ze sterke vraagtekens plaatste bij het woonadres van die jongens. Ik vroeg haar "welk adres dan?", waarop ze zei "Gliphoeve, nummer..., maar ik geloof er niks van, want dat is toch 'n villawijk?". Ik zei haar: "Klopt, het is inderdaad een villawijk, maar je hebt pech, er is niks meer te koop en ál die villa's bevinden zich op negen verdiepingen, in een héle lange flat. Even daarna werd het haar duidelijk. "Leuk je te hebben gesproken!" ■

WHÁAAT?, STRAATTAAL IN HET KANTOOR VAN MOSZKOWICZ?

HENK DOORNEKAMP

Midden jaren 80. Samen met collega's lekker bezig met een zeer omvangrijke heling-zaak. Eén van de verdachten liet zich bijstaan door de raadsman Abraham Maarten (Bram) Moszkowicz, die in die periode nog geen last had van z'n nek, ten gevolge van een lichte kop-staart-botsing in de Jaguar van z'n vader, waardoor de indruk werd gewekt dat er bij Centraal Beheer wel wat 'doekoe te plukken' viel. Enfin, de verdachte beschouwde Bram als 'n 'goedbetaalde' loopjongen en vroeg mij of z'n advocaat kon worden verzocht om aan het bureau Flierbosdreef te verschijnen. Tja, de klant, in dit geval de verdachte, is koning, dus maar even naar het kantoor van Bram Moszkowicz gebeld. Ik kreeg 'n secretaresse aan de lijn en vroeg: "Mag ik Bram Moszkowicz van u! Direct daarop zegt ze mij: "Die is pleite!". In mijn naïviteit vraag ik: "O ja, waar is hij naar toe dan?", tegelijkertijd vraagtekens plaatsend naar het elitaire gehalte van de secretaresses van het kantoor van Moszkowicz en denkende 'die Bram Moszkowicz laat z'n personeel wél even de taal van z'n clientèle spreken. Op mijn vraag waar hij naar toe was zegt ze: "naar de Rechtbank!" Ik slikte m'n volgende uit te spreken zin in en realiseerde me dat pleiten soms óók zonder 'n' verkeerd kan worden geïnterpreteerd door de ontvanger. Jammer, het gesprek begon zo leuk. ■

'ZO NOEMEN ZE ME ALTIJD' HENK DOORNEKAMP

De 'Bijlmertijd'. De leukste tijd die ik vanaf 1977 en de tientallen jaren nadien heb mogen beleven tijdens m'n rechnerperiode. Wonen en werken tussen de normale mensen en het gajes. Het zelfstandig kunnen opbouwen van onderzoeken vanuit 'n kleine aanwijzing tot het bij justitie aanleveren van ordner-dikke zaken, waarvan één OvJ me zei, dat ze bij de open haard had genoten van de verhalen. En de clientèle, de figuranten die daar de belangrijkste rol in vervulden, pluimage van velerlei aard. Verdachten die zelfs hun eigen moeder verloochenden, 'slimmerds' die verklaarden, dat dát niet zijn eigen vingerafdruk was en mensen die het ruiterslijk toegaven, maar dat dát kwam omdat ze dronken waren. Opvallend bij verhoren van verdachten was altijd dat men elkaar niet van naam kende. Ja, maar met wie was je dan bij die inbraak? "Ja, ik ken hem niet, we zijn niet zo aan mekaar gewend. Ik ken hem alleen van 'dag-dag'. In het begin twijfel je eraan en geloof je de verdachte niet.

Na bepaalde tijd kom je erachter dat het inderdaad zo werkt in de boevenwereld onderling. En het gekke is dat je na vele jaren óók en alléén maar de roepnaam/bijnaam van de persoon gaat onthouden en z'n familienaam al snel bent vergeten. Op het laatst verdring je zelfs de voornaam en blijft van Iwan F.M. alleen maar zijn roepnaam 'Grote Bonga' hangen, die qua lengte veel kleiner is dan z'n jongere broer 'Kleine Bonga'. En dan hebben we het maar helemaal niet over de varianten van de Shorty's en de Biga's en de Rasta's. Echt lachen is het hóe iemand aan z'n roep-/bijnaam is gekomen. Rudolf F.E., roepnaam 'Panfesi', ook wel 'Panvissie'. Rudy's uitleg: "Ze vonden dat m'n platte ronde gezicht op 'n koekenpan leek en zijn me toen 'Panfesi' gaan noemen. Maar waar ik écht van genoot was de uitleg van de altijd vrolijke Romeo R.R., met de roep-/bijnaam 'Kikker'. "Maar Kikker, hoe ben je aan die naam gekomen?" "Nou beambte... ik was op 'n kerstfeest in het Kwakoegebouw achter het oude politiebureau Bijlmerplein... en toen wilde een Surinaamse dame met mij dansen. Maar... die dame was zóóó groot en ik zóóó klein, dat ik telkens werd opgetild door die dame, mijn benen de vloer niet meer raakten...en mijn vrienden toen héél hard begonnen te lachen en mij vanaf dat moment Kikker noemde. ■

DIAGRAM DOORLOPER SPA NR 39

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																

HORIZONTAAL

1. type molen, kussen.
2. alom, geur, soort ontsteking.
3. velen, onbegrensd.
4. derhalve, gierigaard, geestdrift, rivier in Spanje.
5. gevangenis, Spaanse uitroep, reeds, beroep, krap/karig/nood/gebrek
6. gereedschap, wier, eenzaam, leuk.
7. roofdier, dun, mengsel van verschillende metalen, rekening.
8. niet waar, rivier in Duitsland, mopperen/beuzelen.
9. wapen, draaien, afstand.
10. nuttigen, geologische tijdperk, winkelketen, godin van de wraak.
11. trap, houtsoort, plakken.
12. rivier in Noord-Brabant, dragen, mand, hakgerei.
13. vis, vroeger, kledingstuk, oord.
14. deel van mast, sein, drank, drank.
15. kleine kans, lekkernij, rivier in Rusland, nachtspiegel, rivier in Rusland.
16. waterplanten/afwateringssloot, land in Azië, haargroei, muziekinstrument.
17. voegwoord, pers vnw, oplettend, heldendicht, gewezen.
18. vezels van het blad van de agave, waterplant, hert, vlug, brandgang.
19. geluidswaergeving, tocht, vuiligheid, boerenknecht.
20. paard, steeds, lidwoord, rivier in Frankrijk.

VERTICAAL

1. deel van molen, garnalenpasta.
2. voorbij, wilde haver, internationale organisatie voor de luchtvaart, echter, keur.
3. uitbreiden, plant, bijwoord.
4. geslaagd, Engelse kostschool, laan, versiersel.
5. gek, zuiveren, opsluiting, deel van oor.
6. drank, vogel, waterzoogdier, nascheut.
7. web, muntstuk, overvloed, jagersroep.
8. vele uren durend, grondsoort, vis, geliefde van Zeus.
9. geladen deeltje, takeltouw, bevel, delfstof.
10. teil, onderwijzen, gewricht, wond.
11. plaats in Overijssel, vergoeden, overdenken, zachte.
12. beu, willekeurig, biljartstok, vastbinden.
13. jongen werpen, kluwen, muziekinstrument, weide.
14. landb werktuig, prediken, houtsoort, fut, tussenwerpsel.
15. mythologische figuur, niet vriendelijk, borgtocht, diagram.
16. grote stommititeit, beroep, elfenkoning.
17. voorzetsel, zeepwater, bevel, ontkenning, afgesloten loge boven de tribune v/e stadion, plaats in Overijssel.

De puzzel in het decembernummer van het SPA Nieuws was zeker niet makkelijk. Desondanks ontvingen we 12 oplossingen, waarvan 10 helemaal juist. Bij loting viel de prijs op Ed Vredeling. Ook Ed wordt binnenkort uitgenodigd om zich in de rij aan te sluiten om zijn prijs in ontvangst te nemen. **De oplossing luidde: Kerstmis belooft opnieuw dat het morgen beter wordt.**